

MEDELHAVSMUSEET
STATENS MUSEER FÖR VÄRLDSKULTUR

FORNTIDA EGYPTEN

LÄRARHANDLEDNING FYSISKT SKOL- PROGRAM OCH EGENLEDD KLASS

Grundskola åk 4-9, gymnasieskola och vuxenstuderande i ämnena
Historia, Religion, SO

Introduktion, upplägg, planering och övningar/arbetsuppgifter

Introduktion

Utställningen "En vandring genom Egyptens historia" på Medelhavsmuseet i Stockholm erbjuder en lärorik upplevelse och ett rikt utbud och material som lärare och elever fysiskt på plats eller digitalt kan ta del av inom ramen för skolämnena Historia, Religion och SO i grundskolans årskurs 4-6 och 7-9, och gymnasie- och vuxenstuderande. Utställningen kan levandegöra läroplansanknuten tematik, skapa engagemang och en bas för samtal, och därigenom ligga till grund för ett starkt lärande.

Utställningsbesöket kan dessutom samköras med undervisningen i en rad andra ämnen, vilket kan underlätta möjligheten till att genomföra ett besök. Lärare kan samarbeta, och mer tid och utrymme kan hittas i skolschemat. Detta kan i sin tur leda till en mindre stressfri tillvaro samtidigt som eleverna kan komma i väg på en lärorik och minnesvärd upplevelse.

Exempelvis kan eleverna på samma gång studera museiföremål som har med Historia, Religion, Bild och Svenska att göra när de utforskar en utställning eller en monter om något visst fenomen. Undervisningen kan fortgå under flera tillfällen och delas upp utifrån strukturen före- under- och efter besöket.

Denna lärarhandledning fokuserar på lärare och elever som besöker museet fysiskt genom ett FYSISKT SKOLPROGRAM eller på EGEN HAND. För att genomföra ett undervisningsupplägg på egen hand behöver läraren mejla Medelhavsmuseets reception (receptionen@medelhavsmuseet.se) för att boka datum och tid. Skolprogram där en av museets pedagoger genom en pedagogisk visning visar runt i utställningen bokas via webbsidan [Visningar och skolprogram - Etnografiska museet](#)

Digitala onlineprogram (undervisning via video-möte) kan även bokas av utställningen. Mer information hittas här: [Förtida Egypten Online - Världskulturmuseerna \(varldskulturmuseerna.se\)](#)

Denna lärarhandledning fokuserar på två olika former av undervisning:

Enskilda elevers eller grupper av elevers egna arbete/skapande, inklusive skriftlig och/eller muntlig presentation.

Specifika övningar kopplade till utställningen.

Utställningens innehåll och nedan övningar och arbetsuppgifter är kopplade till grundskolans och gymnasieskolan läroplan och kursplaner i Historia, Religion (se Läroplanskopplingar Egypten-utställningen).

Inför besöket / användning av museets material

För att eleverna på bästa sätt ska kunna ta sig an museets utbud kan det vara bra att redogöra för vissa fakta, teman och begrepp, såväl som museet i sig, inför besöket.

Inför undervisning om det forntida Egypten är det givande att behandla fakta/teman/begrepp som:

Flodkultur

Höghkultur

Farao

Pyramid

Mumie

På webbsidan [Skola Online - Världskulturmuseerna \(varldskulturmuseerna.se\)](http://skolaonline.se/varldskulturmuseerna) finns en av Världskulturmuseernas digitala lärresurser som behandlar forntida historia och forntida egyptisk kultur:

[Allt har en historia - Världskulturmuseerna \(varldskulturmuseerna.se\)](http://skolaonline.se/varldskulturmuseerna) och avsnittet

De första jordbrukarna och stenåldersmannen i graven

<https://www.varldskulturmuseerna.se/digitala-resurser/skolprogram-online/allt-har-en-historia/de-forsta-jordbrukarna/>

Det forna Egypten – skendörr, 2300 f.v.t.

<https://www.varldskulturmuseerna.se/digitala-resurser/skolprogram-online/allt-har-en-historia/det-forna-egypten-skendorr-2300-f.v.t/>

Introduktionsfilmer till Medelhavsmuseet och Världskulturmuseerna hittas på:

[Medelhavsmuseet - en pärla mitt i city \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=...)

2 minuter och 9 sekunder

[Vilka är Världskulturmuseerna? - YouTube](https://www.youtube.com/watch?v=...)

2 minuter och 32 sekunder

På plats på museet, i klassrummet eller hemma kan den digitala versionen av museets utställning användas: [En vandring genom Egyptens historia \(medelhavsmuseet.se\)](http://medelhavsmuseet.se) Genom denna app kan närmast all basinformation från utställningen nås och den kan med fördel användas av elever och lärare under klassrumsundervisning efter besöket på museet, men den fungerar lika bra om man inte har varit på museet överhuvudtaget.

Om klassen ska utföra ett eget arbete enskilt eller i grupp under besöket/studietiden kan det vara en idé att i förväg dela ut uppdrag och/eller låta eleverna själva välja område att studera.

Se mer nedan!

Besöket / använda museets utbud

Om klassen har bokat ett skolprogram fysiskt eller digitalt med museipedagogen följer lärare och elever med denne runt i utställningen och får undervisning i det forntida Egyptens kultur och historia.

Om lärare visar runt klassen på egenhand kan denne med fördel använda sig av lärarhandledningen "Forntida Egypten. Sammanfattning av utställningen".

Efter besöket med museipedagog eller med egen lärare i utställningen eller i klassrummet finns möjligheten att arbeta vidare med olika övningar och frågor.

08621D_Bild

Arbetsuppgifter, frågor och övningar till skolprogrammet och/eller utställningen

Frågorna relaterar delvis till det innehåll som förmedlas av museipedagogen, men övningarna kan även användas av klassen efter en lärares visning eller då de går på egen hand i utställningen, eller studerar den digitalt. Anteckna med penna och papper. Arbeta enskilt eller i grupp.

1. **Vem var Taperet och vad menas med sarkofag?**
2. **I vilka riken och tidsperioder kan det forntida Egyptens historia och kronologi delas upp i?**
3. **När växte de första bosättningarna i Egypten fram? Vad betydde floden Nilen för de forntida egyptierna?**

4. **Vad kan sminkpaletten med motivet av flodhästjakten berätta?**
5. **Vad menas med gravföremål? Välj ett gravföremål eller en monter med gravföremål och berätta om denna.**

6. Hur såg de forntida egyptierna på livet och tidens gång? Hur ansågs världen ha skapats? Vad hade gudarna för roll? Berätta om tre av dem – utseende och styresområde.
7. Vad är egentligen pyramiderna för byggnadsverk?
8. Vad menas med hieroglyfer?

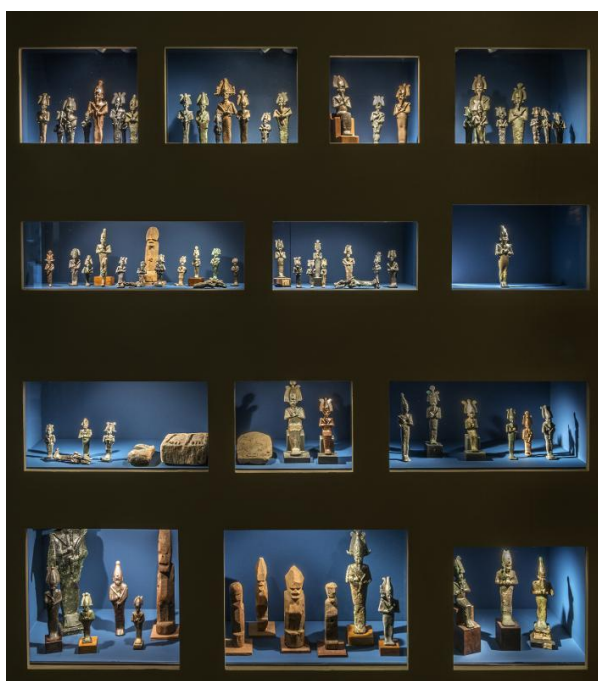
9. Vad menas med *skendörr*?

10. Vem var Sesostris? Berätta mer om farao och synen på denne och dennes roll.

11. Välj vardagsföremål från någon av golvmontrarna i utställningens största rum och berätta utifrån dessa om någon aspekt av de forntida egyptiernas vardag.

12. Berätta om en av Egyptens kvinnliga härskare. Varför har så få av härskarna varit kvinnor?

13. Berätta om prästernas roll.

14. Vad menas med mumie?

15. Vad var *De dödas bok*?

16. Vem var Neswaiu?

Om undervisningen innefattar eget arbete enskilt eller i grupp i utställningen inled en egen introduktion vid utställningens början. Följ därefter upp med vidare stopp och undervisning under utställningens gång. Låt därefter eleverna själva söka runt i utställningen efter material om det ämne som de har. Be dem anteckna, ta bilder eller filma material som de kan använda under sina studier och sin presentation.

Om undervisningen innefattar specifika övningar i utställningen inled en egen introduktion vid utställningens början. Följ därefter upp med vidare stopp och undervisning under utställningens gång. Dela därefter ut övningsformuläret och låt eleverna själva gå runt i utställningen och leta upp svaret. Ta alternativt en gemensam tur runt och placera eleverna vid de platser/stationer i utställningen där de kan finna svar. Se övningar/arbetsuppgifter för mer information.

Om undervisningen ska fortsätta i klassrummet efter besöket med att eleverna väljer ett museiföremål/exempel/fall/fenomen att fokusera extra på, låt dem avslutningsvis göra detta val.

Efter lärarens visning i utställningen eller senare i klassrummet

Efter turen i utställningen eller efter hela besöket på museet kan eleverna fortsätta med eget arbete/grupparbete eller med specifika övningar i utställningen eller i klassrummet. På webbsidan [Skola Online - Världskulturmuseerna \(varldskulturmuseerna.se\)](http://Skola Online - Världskulturmuseerna (varldskulturmuseerna.se)) finns Världskulturmuseernas skolprogram Online och digitala lärresurser där klassen kan hitta ytterligare material, t ex källor/museiföremål att arbeta vidare med i efterhand. (Se "Inför besöket/användningen av museets material")

Övningar/arbetsuppgifter

Historia

Egyptens flodkulturer

Grundskola åk 7-9, samt gymnasie- och vuxenskola

Berätta enskilt eller i grupp med hjälp av museets texter och bilder om de tidiga flodkulturerna runt Nilen. Försök att skriva en sammanhållen text. Förklara hur museets källor – föremålen – stödjer det du skriver om. Berätta om Nilens betydelse, gravföremål, mänskliga kvarlevor, synen på liv och död, samt olika vardagsföremål.

Forntida egyptisk kultur

Grundskola åk 7-9, samt gymnasie- och vuxenskola

Berätta enskilt eller i grupp med hjälp av museets texter och bilder om ett tema. Försök att skriva en sammanhållen text. Förklara hur museets källor – föremålen – stödjer det du skriver om.

Ämnen att välja bland – stationer/grupparbete/enskild:

Kost och jordbruk

Slöjd/hantverk

Konst

Arbete/skapa

Utseende/mode/ideal

Prästerskap/religion

Konflikt

Kulturmöten

Mumier

Grundskola åk 7-9, samt gymnasie- och vuxenskola

Berätta enskilt eller i grupp med hjälp av museets texter och bilder om en av museets mumier – människa eller djur. Försök att skriva en sammanhållen text. Förklara hur museets källor – föremålen – stödjer det du skriver om. Berätta om mumifieringens praktik och synen på liv och död, dödsriket/duat och livet efter detta.

Gudar och gudinnor

Grundskola åk 7-9, samt gymnasie- och vuxenskola

Berätta enskilt eller i grupp med hjälp av museets texter och bilder om en av det forntida Egyptens gudar eller gudinnor. Försök att skriva en sammanhållen text. Förklara hur museets källor – föremålen – stödjer det du skriver om. Berätta om gudomens utseende, styresområde och släktskap.

En forntida egyptiers vardag

(Kan genomföras inom både Historia och Svenska)

Grundskola åk 7-9 samt gymnasieskola

Berätta om en forntida egyptiers vardag. Berätta om familj, yrke, stad/ort, drömmar och förhoppningar. Berätta hur dennes vardag ser ut. Använd dig i någon del av berättelsen av ett föremål vars like du finner i Egypten-utställningen.

Föremål från det forntida Egypten

Grundskola åk 7-9 samt gymnasie- och vuxenskola

Välj ett föremål från utställningen och berätta om detta utifrån aspekter som:

Användning

Ålder/tidsperiod/rike

Ort

Utseende

Koppling till människor

Tema (religion, arbete, makt, vardag osv)

Ytterligare fakta som föremålet kan förmedla

Kulturer, tidsepoker och riken runt Medelhavet

Grundskola åk 7-9, samt gymnasie- och vuxenskola

Välj en kultur/rike/statsbildning under en speciell tidsepok. Berätta enskilt eller i grupp med hjälp av museets texter och bilder, samt andra alternativa källor. Försök att skriva en sammanhållen text. Förklara hur museets källor – föremålen – stödjer det du skriver om. Berätta om geografiskt läge, statsskick, religion, vardag, män och kvinnor, traditioner, historia, konflikter, konst, samt spår i dagens värld.

Välj mellan:

Gamla riket i Egypten

Mellersta riket i Egypten

Nya riket i Egypten

Stadsstaten Aten

Stadsstaten Sparta

Alexander den stores makedonska imperium

Cypern

Roms kungarike

Romerska republiken

Romerska kejsardömet

Religionskunskap/Religion

Jämför med nordisk mytologi

Grundskola 7-9 samt gymnasieskola

Jämföra den forntida egyptiska mytologin och religionen med nordisk mytologi. Tänk på aspekter som:

Ålder/historia

Gudar och gudinnor

Liv och död

Begravning

Föremål

Jämför med kristendom/judendom/islam

Grundskola 7-9 samt gymnasieskola

Jämföra den forntida egyptiska mytologin och religionen med kristendom/judendom och/eller islam. Tänk på aspekter som:

Ålder/historia

Gudar och gudinnor

Liv och död

Begravning

Föremål

Bild

Konst från det forntida Egypten

Grundskola åk 7-9 samt gymnasieskola

Välj ett föremål från utställningen.

Avbilda föremålet.

Inspireras av föremålet och illustrera ett annat slags föremål och motiv utifrån en liknande konstnärlig tradition och stil.

Studera hur de forntida egyptierna gestaltade människor på väggmålningar. Inspireras av stilen och skapa en liknande bild, men ett annat motiv.

